

від 23 липня 2020 року

№ 167-р

с/мт Голованівськ

Про затвердження примірною Положення про консультаційні пункти з питань цивільного захисту при сільських, селищних радах

Відповідно до статей 19, 39, 42 Кодексу цивільного захисту України, Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444 (із змінами), наказу Міністерства надзвичайних ситуацій України від 07 червня 2011 року № 587 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку створення, обладнання та забезпечення функціонування консультаційних пунктів з питань цивільного захисту при житлово-експлуатаційних організаціях та сільських (селищних) радах», розпорядження голови Кіровоградської обласної державної адміністрації від 22 липня 2020 року № 472-р «Про затвердження примірною Положення про консультаційні пункти з питань цивільного захисту при сільських, селищних радах» з метою задоволення потреби у самостійному вивченні загальної програми навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, підвищення ефективності просвітницько-інформаційної роботи і пропаганди знань з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях серед населення, яке не зайняте у сферах виробництва та обслуговування за місцем проживання:

1. Затвердити Примірне Положення про консультаційні пункти з питань цивільного захисту при сільських, селищних радах, що додається.

2. Сільським, селищним радам забезпечити організацію роботи консультаційних пунктів з питань цивільного захисту на відповідних територіях, керуючись цим примірним положенням.

3. Організацію та здійснення постійного методичного супроводження роботи консультаційних пунктів з питань цивільного захисту при сільських, селищних радах покласти на Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області (далі - центр).

4. Визнати таким, що втратило чинність, розпорядження голови районної державної адміністрації від 25 червня 2020 за №141-р «Про затвердження Примірною Положення про консультативні пункти з питань цивільного захисту при сільських, селищних радах».

**Голова районної
державної адміністрації**

Олег ГОЛІМБІЄВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови
Голованівської районної
державної адміністрації
23 липня 2020 року № 167-р

ПРИМІРНЕ ПОЛОЖЕННЯ **про консультаційні пункти з питань цивільного захисту при** **сільських, селищних радах**

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає єдині вимоги до порядку створення та організації роботи консультаційних пунктів з питань цивільного захисту при житлово-експлуатаційних організаціях та сільських (селищних) радах.

Консультаційні пункти з питань цивільного захисту при житлово-експлуатаційних організаціях та сільських (селищних) радах (далі консультаційні пункти) є осередками просвітницько-інформаційної роботи і пропаганди знань серед населення відповідної адміністративної території з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях. Вони забезпечують місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування та самоорганізації населення виконання завдань з навчання незайнятого у сфері виробництва та обслуговування населення захисту та діям в умовах надзвичайних, несприятливих побутових або нестандартних ситуацій.

2. Діяльність консультаційних пунктів організовується відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України, Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444 (із змінами), та наказу Міністерства надзвичайних ситуацій України від 07 червня 2011 року № 587 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку створення, обладнання та забезпечення функціонування консультативних пунктів з питань цивільного захисту при житлово-експлуатаційних організаціях та сільських (селищних) радах".

3. Мережа консультаційних пунктів на адміністративній території села (селища) створюється розпорядженнями сільського, селищного голови — при сільських, селищних радах.

Один консультаційний пункт може обслуговувати мешканців групи будинків (мікрорайон), у яких мешкає не більше 1500-2000 громадян, не зайнятих у сфері виробництва та обслуговування.

Населення району, яке мешкає у власних будинках, рішенням керівників ланок територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту у Кіровоградській області, закріплюється для навчання за відповідними консультаційними пунктами за територіальним принципом.

4. На підставі розпорядження сільського, селищного голови, консультаційні пункти при сільських (селищних) радах створюються наказами їх керівників, у яких вказується:

1) перелік приміщень, які виділені для розташування пункту, та строки його обладнання;

2) мікрорайон, (група будинків тощо), мешканці яких охоплюються

навчанням на пункті;

3) особи, відповідальні за створення, обладнання (посадова особа органу влади, організації, при яких створюється пункт) та організацію роботи пункту;

4) кількість консультантів - фахівців різних напрямів (цивільного захисту, безпеки життєдіяльності, медицини, пожежної безпеки, охорони праці тощо), які залучаються до роботи пункту на громадських засадах;

5) порядок роботи пункту та організації проведення консультацій;

6) порядок взаємодії пункту з керівництвом об'єктів потенційної небезпеки щодо забезпечення надходження від них інформації про стан безпеки;

7) порядок роботи з населенням, організаціями, підприємствами та установами щодо створення активу з питань цивільного захисту консультаційного пункту на місцях;

8) порядок забезпечення пункту необхідним майном, літературою, навчальними посібниками та технічними засобами;

9) облік та звітність про проведену пунктом за рік роботу;

10) особа, відповідальна за виконання наказу.

5. У повсякденній діяльності консультаційні пункти керуються Положеннями про них.

Положення консультаційного пункту розробляється відповідно до вимог нормативних актів та цього Положення посадовою особою сільської, селищної ради, яка відповідає за питання цивільного захисту органу влади, погоджується головним спеціалістом з питань оборонної роботи, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами райдержадміністрації (посадовою особою) з питань цивільного захисту району та затверджується головою сільської, селищної ради.

6. Загальне керівництво консультаційним пунктом здійснюють керівники ланок територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту у Кіровоградській області — голови органів місцевого самоврядування, керівники організацій, на базі яких створено пункти.

7. Контроль за діяльністю консультаційних пунктів здійснюється:

1) посадовими особами органів місцевого самоврядування при яких створено пункти та головним спеціалістом з питань оборонної роботи, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами райдержадміністрації;

2) головним спеціалістом з питань оборонної роботи, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами райдержадміністрації під час підведення підсумків стану цивільного захисту.

8. Консультаційно-методична допомога з організації роботи консультаційних пунктів здійснюється педагогічними працівниками територіальних курсів навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області (далі - курси, центр).

II. Завдання консультативних пунктів та їх кадрове забезпечення

1. Головними завданнями консультативних пунктів є:

1) участь у підготовці населення, не зайнятого у сфері виробництва та обслуговування, з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях за тематикою консультацій, рекомендованою Державною службою України з надзвичайних ситуацій;

2) сприяння розвитку громадської свідомості щодо особистої та колективної безпеки;

3) підвищення рівня морально-психологічного стану громадян в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій.

2. Відповідно до покладених на них головних завдань консультативні пункти забезпечують:

1) доведення до непрацюючого населення правил та рекомендацій щодо: дій в умовах надзвичайних ситуацій та проявів терористичних актів; застосування засобів індивідуального та колективного захисту; надання першої медичної само- та взаємодопомоги постраждалим; поведінки в несприятливих побутових і нестандартних ситуаціях; забезпечення особистої та колективної безпечної життєдіяльності в різні пори року;

2) створення умов для самостійного вивчення населенням матеріалів посібників, пам'яток, іншого друкованого навчально-інформаційного матеріалу, перегляду та прослуховування спеціального циклу теле- та радіопередач;

3) надання інформації населенню щодо прав та обов'язків громадян України у сфері цивільного захисту;

4) участь в інформаційно-просвітницькій роботі та пропаганді знань серед населення з питань заходів цивільного захисту, які заплановані та проводяться у регіоні, а також роз'яснення правил поведінки та дій в умовах виникнення надзвичайних, несприятливих побутових або нестандартних ситуацій (організація та участь у бесідах, поширенні друкованої, аудіо та відеопродукції, тощо);

5) участь у роботі місцевих органів влади та громадських організацій із забезпечення високого рівня морально-психологічного стану непрацюючого населення в умовах загрози та при виникненні надзвичайних ситуацій, а також при ліквідації їх наслідків;

6) доведення до мешканців конкретних повідомлень, що стосуються участі населення у заходах цивільного захисту за місцем проживання (дій за попереджувальним сигналом "Увага всім!", при проведенні евакуаційних заходів, інформації про місця знаходження захисних споруд цивільного захисту (далі - захисні споруди), пунктів видачі засобів індивідуального захисту тощо);

7) постійне вивчення та освоєння передового перспективного досвіду щодо форм і методів просвітницько-інформаційної роботи та пропаганди знань;

8) створення та удосконалення необхідної навчально-матеріальної бази.

3. Безпосередня відповідальність за організацію роботи консультативного пункту покладається на штатну (позаштатну) спеціально призначену посадову особу з питань цивільного захисту сільської, селищної ради, яка працює під контролем її керівника, а у відомчому житловому секторі - керівника

відповідного підприємства, організації.

Крім осіб, які безпосередньо відповідають за роботу консультаційних пунктів до проведення інформаційно-просвітницької роботи і пропаганди знань цивільного захисту серед населення, можуть залучатися (за їх згодою) активісти з числа ветеранів цивільного захисту, викладачі нормативних дисциплін "Безпека життєдіяльності" та "Цивільний захист" вищих навчальних закладів, а також студенти старших курсів вищих навчальних закладів, медичний персонал, громадяни, які раніше успішно пройшли повний курс навчання та мають необхідну підготовку.

4. Особа, яка безпосередньо організовує роботу консультаційного пункту, відповідає за планування заходів, що проводяться на пункті, зміст та своєчасне оновлення наочної інформації, організацію роботи консультантів з числа активістів цивільного захисту, стан навчально-матеріальної бази та зобов'язана:

- 1) розробляти та вести плануючі, облікові та звітні документи;
- 2) організовувати проведення консультацій з питань захисту та дій в умовах надзвичайних ситуацій за порядком та в обсязі, установленому наказом керівника організації, органу влади;
- 3) проводити інструктаж консультантів; забезпечувати необхідною літературою та приладами мешканців, які виявили бажання самостійно вивчати питання щодо їх захисту та правильних дій в умовах надзвичайних ситуацій;
- 4) вести облік заходів, проведених з навчання непрацюючого населення у закріпленому за пунктом районі;
- 5) складати звіти про виконання плану роботи пункту і представляти їх керівникові організації, органу влади;
- б) складати заявки на придбання навчального і наочного приладдя, технічних засобів навчання, літератури, вести їх облік, зберігання та своєчасне списання;
- 7) стежити за станом та порядком у приміщеннях, які використовуються для забезпечення консультаційної роботи;
- 8) брати участь у заходах просвітницько-інформаційної роботи з пропаганди знань серед населення з питань захисту та дій в умовах надзвичайних ситуацій; підтримувати постійну взаємодію з питань навчання з органами управління з питань цивільного захисту та курсами, центрами.

Для співробітників пункту, у тому числі і для тих, які працюють за сумісництвом або на громадських засадах, функціональні обов'язки розробляються спеціально призначеною особою з питань цивільного захисту організації (органу влади), при якій створено пункт, та затверджуються її керівником.

5. Особа, яка безпосередньо організовує роботу консультаційного пункту, у встановлений термін проходить підготовку на територіальних курсах центру.

III. Матеріально-технічне забезпечення діяльності консультаційних пунктів

1. Навчальна матеріально-технічна база консультаційного пункту з питань цивільного захисту сільської, селищної ради включає:

- 1) інформаційно-довідковий куток з питань цивільного захисту, що

забезпечує доступне доведення до мешканців певної території необхідної інформації з питань цивільного захисту та повідомлень, розроблених на основі аналізу особливостей місцевих умов та ймовірних місцевих небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації;

2) окреме приміщення, або приміщення, де працює особа, призначена відповідальною за функціонування консультативного пункту, призначене для проведення роз'яснювальної консультативної роботи щодо дій в разі виникнення аварій, катастроф, стихійних лих, імовірних для конкретної території та надання практичної допомоги населенню у самостійній підготовці за загальною програмою підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях.

2. Рішенням керівника сільської, селищної ради для консультативного пункту виділяється приміщення у адміністративній будівлі організації, або (кабінет, кімната в сільській бібліотеці, будинку культури) яке оснащується необхідними меблями (столи, стільці, шафи тощо).

Біля входних дверей консультативного пункту розміщується табличка з надписом "Консультативний пункт з питань цивільного захисту".

На видному місці розташовуються розпорядок дня, графік проведення консультацій, прізвища та телефони консультантів.

Засоби обладнання та оснащення консультативного пункту повинні відповідати сучасним вимогам теорії та практики захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Кожний відвідувач пункту повинен мати можливість отримати конкретну та вичерпну інформацію про ймовірні надзвичайні ситуації у районі його проживання, місця укриття та маршрути проходження до них, про адреси пунктів видачі засобів індивідуального захисту, порядок евакуації тощо.

3. Інформаційно-довідковий куток з питань цивільного захисту є обов'язковим елементом консультативного пункту сільської, селищної ради та являє собою окремий стенд з тематично оформленими планшетами. Інформаційно-довідкові кутки розміщуються у легкодоступних для огляду місцях з масовим перебуванням людей адміністративного приміщення організації (коридори, холи, вестибюлі тощо).

4. Тематичний зміст планшетів інформаційно-довідкового кутка викладається зрозуміло, наочно, вкрай лаконічно та розміром шрифту, що забезпечує його легке читання та включає:

1) карту-схему зони відповідальності сільської, селищної ради з інформацією про імовірні загрози техногенного характеру (аварії, катастрофи на потенційно-небезпечних підприємствах), наслідки яких можуть негативно впливати на життєдіяльність населення;

2) пам'ятку щодо порядку зв'язку з екстреними службами, які діють за скороченими телефонними номерами (101, 102, 103, 104 тощо) та комунальними аварійними службами допомоги населенню;

3) сигнали цивільного захисту (порядок оповіщення населення) у разі виникнення аварії, катастрофи або стихійного лиха, дії населення з отриманням таких сигналів або інформації;

4) рекомендації щодо засобів захисту від впливу небезпечних факторів імовірних загроз техногенного характеру та правил поведінки під час

виникнення аварій та катастроф;

5) інформацію про імовірні загрози природного характеру (стихійні лиха) відповідно до пори року, наслідки яких можуть негативно впливати на життєдіяльність населення, що мешкає на території ЖЕО, сільської (селищної) ради та рекомендації щодо засобів захисту від впливу небезпечних факторів імовірних сезонних загроз природного характеру і правил поведінки під час стихійного лиха;

б) схему розміщення захисних споруд цивільного захисту, закріплення мешканців житлових будинків за захисними спорудами, маршрути висування населення до них, порядок отримання населенням засобів індивідуального захисту;

7) порядок проведення евакуації населення із схемою розміщення та адресами збірних евакуаційних пунктів, рекомендації щодо готовності населення до проведення евакуаційних заходів;

8) розклад роботи консультаційного пункту та порядок отримання консультаційної допомоги з питань цивільного захисту.

Зміст інформаційно-довідкового кутку сільської (селищної) ради доповнюється додатковими розділами:

рекомендаціями щодо захисту сільськогосподарських тварин, рослин і продуктів сільськогосподарського виробництва, продуктів харчування, фуражу і води (з урахуванням місцевої специфіки);

порядком організації прийому евакуйованого населення (у разі наявності таких завдань).

5. Для тематичного оформлення приміщення консультаційного пункту використовуються:

навчально-наочні посібники (стенди, плакати); спеціальна навчальна література; технічні засоби навчання; навчальне майно.

6. Навчально-наочні посібники (стенди, плакати) розміщуються на стінах приміщення консультаційного пункту та можуть містити, з урахуванням місцевих особливостей, інформаційні матеріали такого змісту:

1) структура єдиної державної системи цивільного захисту (склад органів цивільного захисту, обов'язки центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій);

2) права і обов'язки громадян щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, обов'язки дорослого населення щодо захисту дітей;

3) правила особистої, пожежної та техногенної безпеки;

4) класифікація надзвичайних ситуацій;

5) хімічна небезпека; радіація; електричний струм; увага газ; розлив ртуті; при пожежі; землетрус; обмороження; небезпека на воді; безпека руху; безпека переходів; застарілі боєприпаси; тероризм; небезпека у лісі; безпечна прогулянка у лісі; ураган; повінь; блискавка; ожеледиця;

б) життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях; медичний захист;

7) засоби захисту органів дихання і шкіри (засоби індивідуального захисту); дозиметричний і хімічний контроль;

8) евакуація населення; укриття населення в захисних спорудах;

- 9) оповіщення та інформування;
- 10) інші інформативні матеріали, які розкривають зміст заходів захисту населення і територій відповідного регіону.

7. Спеціальна навчальна література, призначена для самостійної роботи відвідувачів консультаційного пункту повинна бути представлена:

- 1) навчальними посібниками з питань цивільного захисту;
- 2) виписками із законодавчих та нормативних актів з питань захисту населення і територій та безпеки життєдіяльності;
- 3) пам'ятками та рекомендаційними брошурами з питань охорони життя і здоров'я людини у надзвичайних, несприятливих побутових або нестандартних ситуаціях;
- 4) підшивками спеціалізованих журналів і газет.

8. Технічні засоби навчання: телевізор, відеоапаратура, комп'ютер з електронною базою спеціалізованих видань та доступом до мережі Інтернет, прийомні пристрої дротового та ефірного віщання тощо.

9. Навчальне майно: засоби індивідуального захисту, які рекомендовані для застосування на території чи об'єкті, що обслуговується пунктом; засоби пожежогасіння; засоби надання першої медичної допомоги; медичні муляжі та багатофункціональні тренажери для навчання навичкам надання першої допомоги; радіометри та дозиметри побутові.

Кількість зразків навчального майна консультаційного пункту визначається місцевими умовами.

10. Обов'язки із розроблення та впровадження стенду інформаційно-довідкового кутка та навчально-наочних посібників приміщення консультаційного пункту (далі - навчально-наочні посібники) покладаються на керівника сільської, селищної ради.

11. Матеріальні та фінансові витрати, пов'язані з відокремленням та утриманням приміщень консультаційного пункту, їх обладнанням та оснащенням необхідною навчальною матеріально-технічною базою здійснюються за рахунок місцевого бюджету.

IV. Організація роботи консультаційних пунктів

1. Робота консультаційних пунктів організовується за річним планом роботи пункту згідно із організаційно-розпорядчими документами з підготовки населення керівника територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту.

2. У річному плані визначаються основні заходи консультаційної та просвітницько-інформаційної роботи з пропаганди знань серед населення з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях, а також заходи щодо удосконалення навчально-матеріальної бази пункту.

План роботи консультаційного пункту розробляється та підписується особою, яка безпосередньо відповідає за його роботу, погоджується головним спеціалістом з питань оборонної роботи, цивільного захисту та взаємодії з правоохоронними органами райдержадміністрації (посадовою особою) з питань

цивільного захисту району і затверджується керівником сільської, селищної ради.

Консультаційна робота з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності працівниками пункту здійснюється згідно з графіком їх роботи на місяць.

3. Навчання населення, не зайнятого у сфері виробництва та обслуговування, здійснюється шляхом:

1) проведення консультацій з питань захисту та дій в умовах можливих надзвичайних ситуацій за рекомендаціями Організаційно-методичних вказівок підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях керівника територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту;

2) розповсюдження та читання пам'яток, листівок, посібників, прослуховування радіопередач, перегляд та прослуховування спеціальних відео- та аудіо матеріалів з тематики захисту населення;

3) забезпечення умов для самостійного вивчення населенням правил поведінки та дій в умовах надзвичайних ситуацій за рекомендованою працівниками пункту літературою та за їх консультаційною допомогою;

4) участі у тренуваннях з цивільного захисту та захисту від надзвичайних ситуацій.

4. Консультаційні пункти можуть використовуватися для доведення до мешканців конкретних повідомлень, що стосуються їх участі у заходах цивільного захисту за місцем проживання (дій за попереджувальним сигналом "Увага всім!", під час проведення евакуаційних заходів, укриття у захисних спорудах, видачі засобів індивідуального захисту тощо).

5. При проведенні консультацій на пунктах обов'язково надається інформація про потенційну небезпеку, що характерна для місць проживання населення та методи реагування на неї. Особливу увагу необхідно звертати на громадян, які проживають поряд з потенційно небезпечними об'єктами та у сільській місцевості, а також на дітей та соціально незахищені верстви населення.

Керівники потенційно небезпечних об'єктів надають через консультаційні пункти постійну та оперативну інформацію населенню, яке проживає в зонах можливого ураження, про стан їх захисту, методи й способи забезпечення безпеки під час аварій.

6. Для проведення консультацій залучаються працівники консультаційного пункту, спеціалісти сільської, селищної ради, консультанти з числа активістів цивільного захисту, які пройшли підготовку на територіальних курсах навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області.

З медичних тем та питань психологічної підготовки для проведення занять залучаються працівники органів охорони здоров'я.

7. Робота персоналу пункту організується таким чином, щоб кожен його відвідувач у будь-який час міг отримати вичерпну інформацію (роз'яснення) щодо питань гарантованого забезпечення захисту та порядку його дій в умовах надзвичайної ситуації.

На забезпечення цієї вимоги на консультаційному пункті постійно повинен

бути працівник (консультант), здатний конкретизувати положення інформації стендів (довідкової літератури, нормативних документів), а також список контактних телефонів консультантів - фахівців у відповідній галузі знань з цивільного захисту.

8. Просвітницька робота та пропаганда знань серед населення з питань захисту та дій у надзвичайних ситуаціях спрямовується на підготовку громадян до дій при виникненні надзвичайних ситуацій, зокрема: особливостей поведінки у різні періоди року, поведінки на воді, на дотримання правил пожежної безпеки, санітарно-гігієнічних норм, при виникненні епідемій, епізоотій, отруєнь тощо.

9. Основна увага при навчанні населення звертається на морально-психологічну підготовку, умілі дії у надзвичайних ситуаціях, характерних для місць його проживання, на виховання у громадян почуття високої відповідальності за свою підготовку та підготовку своєї родини до захисту у надзвичайних ситуаціях.

10. Основними організаційно-розпорядчими документами, які повинні бути на консультаційному пункті, є:

- 1) витяг з розпорядження голови сільської, селищної ради про створення консультаційних пунктів на території села, селища;
- 2) розпорядження сільської, селищної ради, при якій створено пункт, про його створення та організацію роботи;
- 3) положення про консультаційний пункт;
- 4) план роботи пункту на рік;
- 5) графік надання консультацій з питань цивільного захисту працівниками консультаційного пункту;
- б) журнал обліку консультацій.

11. Звітність про роботу консультаційних пунктів надається в органи місцевого самоврядування, розпорядженнями яких ці пункти створено, за формою, змістом та у терміни, які встановлено Табелем термінових та строкових донесень з питань цивільного захисту.

**Головний спеціаліст з питань
оборонної роботи, цивільного захисту
та взаємодії з правоохоронними
органами райдержадміністрації**

Юлія ПУХНАТА